

SAUNA- KULTTUURI SUOMESSA

AINEETONTA ELÄVÄÄ KULTTUURIPERINTÖÄ

Emmi Minkkinen, 2017

SAUNA ON OLLUT erottamaton osa arkea ja juhlaa, suomalaista kulttuuriperintöä ja elämäntapaa jo vuosituhansia. Suomalaiset rakastavat saunomista! Lähes 90 % suomalaisista saunoo kerran viikossa ja 40 % tätäkin useammin.

Suomessa sauna on koko yhteiskunnan läpäisevä instituutio. Suomalainen menee saunaan ensimmäisen kerran alle puolivuotiaana ja jatkaa saunomista keskimäärin puolentoista kerran viikkovauhdilla aina vanhuuteen saakka. Saunominen tuo yhteen perheet, ystävät, työkaverit, urheilujoukkueet, jopa tuntemattomat ihmiset.

Suosio näkyy myös saunojen lukumäärässä: Suomessa on noin 3,2 miljoonaa saunaa. Suurin osa saunoista on yksityisissä kodeissa, kerrostaloissa ja järvien rannoilla, mutta maassa on myös tuhansia julkisia saunoja uimahallien, urheilutalojen, hotellien, hoitokotien tai opiskelija-asuntojen yhteydessä.

SAUNA ON TASA-ARVON PAIKKA

Saunassa korostuu ihmisten välinen tasa-arvo ja keskinäinen kunnioitus; status jätetään vaatteiden mukana saunan ulkopuolelle. Saunominen yhdistää ihmisiä. Monia tärkeitä päätöksiä on tehty saunassa. Monissa suurlähetystöistämme ympäri mailman on sauna, jopa eduskuntatalossa saunotaan.

Suomalainen saunaperinne on tullut tunnetuksi kaikkialla maailmassa, ja ainoana suomen kielen sanana "sauna" on levinnyt ympäri maailman. Saunomista harrastetaan muissakin kulttuureissa, mutta Suomessa saunominen on erottamaton osa jokapäiväistä elämää ja tärkeä osa kansallista kulttuuria.

SANOMINEN TUO HYVINVOINTIA

Suomalaisille sauna on hyvinvoinnin lähde. Kiireiden keskellä sauna karistaa huolet harteilta vähentäen tutkitusti stressiä, parantamalla unen laatua ja edistämällä kokonaisvaltaisesti terveyttä.

Sauna puhdistaa kehon ja mielen. Se on rauhoittumisen paikka, jossa ihminen tuntee olevansa osa luontoa. Perinteisesti saunaa on pidetty pyhänä paikkana, siellä on synnytty ja kuoltu. Ensimmäiset saunat on rakennettu

Suomeen jo kivikaudella.

Saunaperinne näkyy myös lauluissa, uskomuksissa ja tarinaperinteessä, kuten Suomen kansalliseepos Kalevalassa.

ELÄVÄÄ PERINTÖÄ

Saunakulttuuria vaalitaan monin tavoin – parhaiten tietenkin saunomalla. Perinne pysyy elävänä miljoonien

Hannu Pakarinen / Suomen Saunaseura ry, 2018

suomalaisten saunoessa. Kymmenet saunaseurat ympäri Suomen vaikuttavat osaltaan saunaperinteen yhteisöllisessä kehittämisessä. Yrittäjät kehittävät kiukaita ja muita saunaan liittyviä tuotteita, ja erityistä huomiota kiinnitetään kestävään kehitykseen. Saunomisen monet terveysvaikutukset ovat jatkuvan tutkimuksen kohteena.

Suomen kohde-esityksen tavoitteena on vaalia omaperäisen saunaperinteen jatkuvuutta, vahvistaa saunakulttuurin elinvoimaa ja nostaa esiin suomalaisen saunakulttuurin merkityksellisyyttä osana tapakulttuuria, hyvinvointia ja demokratiaa. Kohde-esitystä tukee laaja

visitfinland.com

Alexander Lembeke, 2016

joukko suomalaisia saunayhteisöjä sekä muita saunakulttuuria edistäviä toimijoita.

Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloinnin tarkoitus on nostaa tietoisuutta aineettomasta kulttuuriperinnöstä ja tehdä kulttuuriperinteitä näkyväksi. Aineeton kulttuuriperintö ylittää kaikkialle ihmisen toiminnan muotoihin. Se voi olla esimerkiksi suullista perinnettä, esittävää taidetta, sosiaalisen elämän käytäntöjä, rituaaleja ja juhlamenoja tai luontoa ja maailman-kaikkeutta koskevia tietoja, taitoja ja käytäntöjä.

Saunakulttuuri Suomessa on maamme ensimmäinen kohde-esitys Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon. Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloista löytyy tällä hetkellä 549 kohdetta 127 maasta.

TOIVOTAMME KAIKKI TERVETULLEIKSI SAUNOMAAN!

Museovirasto

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Utkoministeriö

Utrikesministeriet